

korte berichten

RECTIFICATIE:

In 'Huid en Haar' no. 4 & 5 1984 zijn twee foto's verwisseld. Figuur 7 op bladzijde 132 had moeten staan op bladzijde 134 als figuur 14 en omgekeerd. Figuur 6a op bladzijde 132 moet 180° gedraaid worden.

Faunabeheer in Noordhollands Duinreservaat

Er verscheen een 'Beheersnota Noordhollands Duinreservaat en provinciale landgoederen in Zuid-Kennemerland', welke bij besluit van 11 februari 1985 door Provinciale Staten van Noord-Holland is vastgesteld.

In deze beheersnota, die 89 bladzijden telt en 4 bijlagen, komt ook het faunabeheer aan de orde. De tekst die over dit onderwerp gaat (bladzijden 21 tot en met 25 van de beheersnota) laten wij hieronder volgen.

Faunabeheer

Reeds vóór 1920 werd de jacht op schadelijk geachte diersoorten mede uitgevoerd door eigen personeel. Met name om de helm en de jonge bosaanplant te beschermen tegen vraat werd het nodig geacht de konijnenstand op

een zo laag mogelijk peil te houden. De jachthuurders bleken hiertoe onvoldoende in staat te zijn. In de jaren dertig werd daarom in toenemende mate de jacht op schadelijk wild in eigen beheer genomen. Konijnen werden met klemmen en door delven bemachtigd. In 1936 werd besloten voor een deel van het terrein de totale jacht in eigen beheer te nemen. De resultaten hiervan werden gunstig beoordeeld. Direct na de oorlog werd de jacht in alle terreindelen in eigen beheer genomen, teneinde voor het terreinbeheer niet meer afhankelijk te zijn van derden. Daarnaast werd in 1946 besloten de terreinen open te stellen voor drijfjachten door derden op Fazanten. Er werd een regeling getroffen voor zogenaamde dagjachten onder leiding van jachtopzieners. Om deze dagjachten aantrekkelijk te laten blijven werd veel aandacht besteed aan het op peil houden van een goede wildstand. Schadelijk wild (kleine roofdieren, kraaiachtigen en dergelijke) werd bejaagd. Tussen 1946 en 1971 bestonden zo twee vormen van jacht in het duinreservaat: de beheersjacht waarbij de jacht het middel is om bepaalde beheersdoelstellingen te bereiken en de drijfjachten op onder andere Fa-

zanten die voortbouwden op de jachtverhuur van voor de oorlog.

In 1971 werden de drijfjachten op Fazanten door provinciale staten afgeschaft. De redenen hiervoor waren het gevaar dat de dagjachten opleverden voor het toenemend aantal bezoekers aan het duinreservaat en het feit dat een dergelijke vorm van jacht en jachtbeheer niet in overeenstemming werd geacht met de natuurbehoudsdoelstelling van het gebied.

Het faunabeheer is een onderdeel van het natuurbeheer en richt zich in samenhang met het vegetatiebeheer op de instandhouding en bevordering van de natuurlijke ontwikkeling van levensgemeenschappen.

Regulatie van bepaalde diersoorten door afschot vormt een onderdeel van het faunabeheer. Door middel van bejaging en andere beheersmaatregelen wordt getracht wildschade aan eigendommen van derden te voorkomen. Kwetsbare beplantingen, zoals helmaanplant, dienen eveneens beschermd te worden. Daarnaast wordt in enkele gevallen afschot verricht ter beperking van ongewenste en overmatige invloed op bepaalde begroeiingen of op populaties van diersoorten.

Het faunabeheer, dat zowel toezichhoudende taken, onder andere het tegengaan van stroperij, als de beheersjacht omvat wordt geheel in eigen beheer uitgevoerd.

De vakkundigheid van het eigen personeel en hun goede kennis van het terrein en van het recreatiegedrag blijken een doelmatige en veilige inzet mogelijk te maken. Voor het op deze wijze gevoerde beheer is, mede door de veranderde jachtwijze, minder mankracht benodigd en het is minder kostbaar dan het vroegere beleid.

Enkele aspecten van het faunabeheer worden hieronder nader toegelicht.

Konijnen komen in het duinreservaat in grote aantallen voort. De hoogte van de stand verschilt van plaats tot plaats en van jaar tot jaar. Dit wordt veroorzaakt door allerlei factoren, onder andere door het uitbreken van de konijnenziekte myxomatose in bepaalde terreindelen. In de afgelopen jaren is de konijnenstand in verschillende terreindelen sterk toegenomen. Er was onder andere een duidelijke toename in vraat aan helm, bomen en struiken.

De beoordeling van de invloed van Konijnen

op het duinterrein is afhankelijk van de beheersdoelstelling van de verschillende terreindelen. Daarnaast speelde de hoogte van de (verwachte) stand een grote rol bij het nemen van beslissingen over het al dan niet ingrijpen.

Van oudsher worden Konijnen bejaagd om de schade aan land-, tuin- en bosbouw in en om het duinterrein zo klein mogelijk te houden. Het huidige beheer voor wat betreft Konijnen richt zich op de bescherming van helmaanplant en van afschermende beplantingen, het voorkomen van erosie als gevolg van graafactiviteiten en het voorkomen of beperken van wildschade aan derden.

Naast klimatologische en bodemkundige factoren is konijnenbegrazing in hoge mate verantwoordelijk voor de samenstelling en structuur van de vegetatie van het open duinterrein. Verder bestaat de indruk dat de invloed van Konijnen in de beboste terreindelen onder andere door het vreten van bast geleidelijk toeneemt als gevolg van de hogere stand.

Teneinde meer inzicht te krijgen, zowel in de invloed van Konijnen op de begroeiing als in de aantalsregulatie, zijn enkele onderzoeken opgezet. Door middel van de vegetatiekartering en het volgen van de ontwikkeling van de vegetatie in permanente proefvlakken wordt de invloed op de begroeiing bestudeerd. Er wordt getracht inzicht te krijgen in de ontwikkeling van de hoogte van de konijnenstand in verschillende terreindelen.

Verder is bij wijze van experiment een ongeveer 150 ha groot terreindeel sinds de zomer van 1983 niet meer bejaagd en worden de vegetatie-ontwikkelingen en de konijnenstand in dit en een vergelijkbaar terrein bestudeerd.

Het huidige beleid met betrekking tot de bejaging van Konijnen zal vooralsnog worden voortgezet. Hierbij geldt dat aan het grondig bestrijden van plaatselijke schade voorrang wordt gegeven boven algemeen gericht afschot. Deze benadering maakt het noodzakelijk verschillende bestrijdingsmethoden toe te passen.

Aan het eind van de jaren zestig werden er voor het eerst Vossen waargenomen in het Noordhollandse Duinreservaat. Thans komen ze in het gehele gebied voor en lijkt zich een min of meer stabiele populatie opge-

bouwd te hebben. In de afgelopen paar jaar werd een toename van de stroperij vastgesteld.

Overeenkomstig het vastgestelde beheersbeleid is de Vos in dit gebied tot dusverre niet bejaagd. Daarmee vormt de vossenpopulatie van het Noordhollandse Duinreservaat Europees gezien een van de zeer weinige populaties van enige omvang die vanaf hun ontstaan nooit (legaal) bejaagd is. Deze omstandigheid was mede aanleiding om in 1979 een onderzoek te beginnen naar de oecologie van Vossen in het duinreservaat. Het onderzoek is opgezet onder auspiciën van de Natuurwetenschappelijke Adviescommissie en in samenwerking met het Rijksinstituut voor Natuurbeheer. In 1982 is een nog breder samenwerkingsverband aangegaan, waarin ook de Directie Faunabeheer van het ministerie van Landbouw en Visserij en 'Natuurmonumenten' participeren. Er werd een begeleidingscommissie ingesteld, waarin naast de participanten zitting hebben: vertegenwoordigers van de Directie Natuurbehoud en Openluchtrecreatie, de Nederlandse Vereniging van Jachtopzichters en drie universitaire vakgroepen. De kosten van het onderzoek worden gedragen door de Provincie Noord-Holland, het Rijksinstituut van Natuurbeheer, de ministerie van Landbouw en Visserij en door 'Natuurmonumenten'.

De aanleiding voor het onderzoek werd gevormd door de landelijke, geleidelijke verandering van beheersvisie met betrekking tot het natuurbehoud. De laatste jaren zijn steeds meer beheerders van natuurterreinen ertoe overgegaan de jacht op roofdieren te beperken of af te schaffen, in een poging om de natuurlijke processen in hun terreinen zo min mogelijk te beïnvloeden.

Daarbij wordt er van uitgegaan dat ook roofdierpopulaties op natuurlijke wijze gereguleerd worden. De veronderstelling hierbij is dat aantalsregulatie niet alleen samenhangt met de beschikbare voedselhoeveelheid, maar dat ook het sociale gedrag van deze dieren een belangrijke rol speelt en grenzen stelt aan de dichtheid. De meningen verschillen met name over de veronderstelling dat ook bij een onbejaagde vossenstand zich een redelijke stand van prooidieren, zoals vogels, kan handhaven.

De doelstelling van het onderzoeksproject zijn kort samengevat: bepalen van het voed-

sel van de Vos, bepalen van de invloed van Vossen op de stand en het broedsucces van enkele vogelsoorten, bestudering van de populatiebiologie van Vossen in het onbejaagde gebied en zo mogelijk nagaan wat het effect van bejaging van Vossen is op de populatiebiologie en de prooidieren.

Het onderzoeksproject zal eind 1984 worden afgesloten met een uitgebreide verslaglegging en evaluatie van de onderzoeksresultaten. Deze zullen ter kennis van het Provinciaal Bestuur worden gebracht. Op grond van de rapportage kan eventueel een nader besluit worden genomen met betrekking tot het beheer van de vossenpopulatie in het Noordhollandse Duinreservaat.

Voor wat betreft de overige zoogdieren zal het huidige beleid worden voortgezet. Het aantal Hermelijnen en Hazen is in de afgelopen 10-15 jaar sterk afgenomen. Hazen worden bejaagd in geval van dreigende wildschade. Kleine roofdieren zoals Bunzing, Hermelijn en Wezel zullen niet bejaagd worden, met uitzondering van Verwilderde Katten. Deze laatste zullen worden bestreden op grond van het feit dat zij een onnatuurlijk element in het duingebied zijn.

In de afgelopen jaren zijn af en toe Reeën waargenomen, zowel in het Bergense duingebied als in de zuidelijker gelegen terreingeelten. De mogelijkheid bestaat dat zich in de toekomst een permanente reeënpopulatie vestigt in het duinreservaat. Vanuit de natuurbehoudsdoelstelling kan de komst van Reeën als positief worden beoordeeld. Met betrekking tot het aspect wildschade geldt echter, dat bij het ontstaan van een wat hogere stand aan Reeën reeds tot afschot moet worden besloten. Voor dit eventuele afschot pleit ook dat de kosten voor het oprichten en in stand houden van rasters aanzienlijk zullen zijn.

Nadere inlichtingen zijn verkrijgbaar bij het Provinciaal Waterleidingbedrijf van Noord-Holland, postbus 5, 2060 BA Bloemendaal, 023 - 223 344.

Per hondenslee over Groenland

Tussen Sondre Stromfjord en Holsteinsborg op Groenland kan men hondensledetochten maken. Vanuit Jakobshavn in de Diskobocht worden onder meer tochten gemaakt.

Nadere inlichtingen bij de Deense reisorganisatie DVL Resjer, Kultorvet 7, DK-1175 København K, Denemarken, telefoon 09 - 45 - 1 - 121 165.

Dassen in het Gooi en op de Harskamp

Op 26 juni 1984 werd er een Das doodgedren op de rijksweg A 27 ter hoogte van de Bosberg, tussen Hilversum en Hollandsche Rading. Nog juist in de provincie Noord-Holland. Niet ver daar vandaan werd bij de ingang van het vliegveld Hilversum aan de Noodweg in oktober een Das waargenomen. In die zelfde maand werd ook een Das het verkeersslachtoffer op de Tolakkerweg, Hollandsche Rading. Hoewel dit de provincie Utrecht betreft zijn de vindplaatsen allemaal betrekkelijk dicht bij elkaar.

Interessant is te weten dat het bos dat ten noorden van de Bosberg ligt altijd nog het Dassenbos wordt genoemd en eigendom is van de Stichting Gooisch Natuurreservaat.

Wij ontvingen bovenvermelde gegevens van de Stichting Gooisch Natuurreservaat en het Rijksinstituut voor Natuurbeheer via Jelle Harder.

Van de heer Stroucken te Bussum vernamen wij dat er op de Harskamp op de Veluwe verleden jaar negen Dassen zijn gezien, terwijl er een slachtoffer werd van het verkeer.

J.T.

Japan vist nog drie jaar op Potvis

Om visserij-sancities door Amerika te voorkomen heeft Japan op 11 december 1984 besloten met ingang van 1988 te stoppen met de vangst op Potvissen. Volgens het accoord met de VS mag Japan in 1984 en 1985 in het noorden van de Stille Oceaan 400 Potvissen vangen, in 1986 en 1987 nog 200 stuks.

Japanse functionarissen verklaren overigens dat de overeenkomst met de VS uitsluitend geldt voor Potvissen. Washington zou Japan onder druk hebben gezet en hebben bedreigd met volledige of gedeeltelijke intrekking van de Japanse visrechten binnen de Amerikaanse 200 mijlszone indien Tokio geen einde maakte aan de jacht op deze sterk bedreigde walvissoort.

Gezien het feit dat de visvangst in de Amerikaanse wateren veel meer opbrengt dan de Potvissen zou Japan eieren voor zijn geld hebben gekozen.

Naar een door Japan genegeerd besluit van de Internationale Walviscommissie (IWC) geldt er sinds 1981 al een vangstverbod van Potvissen.

Bruinvis in haven van Harlingen

De Rijkspolitie te water heeft op 16 maart 1985 een Bruinvis in de industriehaven van Harlingen gevangen en in open water weer vrijgelaten.

Volgens de politie constateerden medewerkers van het Dolfinarium te Harderwijk dat het om een gezond dier ging. Hoewel de mannetjes Bruinvis zich niet gemakkelijk liet vangen, werd hij toch ten slotte aan boord van de RP-4 naar zee gebracht. Boven Vlieland heeft de politie hem in diep water overboord geholpen. Zie foto op bladzijde 43.

De Noordse Woelmuis in de knel !

In 'De Levende Natuur' 86 (1) : 2-7 schrijft drs. W. Ligtoet (Herensteeg 20, 2311 SJ Leiden) over de Noordse Woelmuis in Nederland. Hij geeft daarbij een aantal punten op die nodig zijn voor een doelmatige bescherming van de soort. Het is volgens de auteur dringend noodzakelijk dat er een voldoende aantal, door het gehele areaal verspreid liggende, biotopen als natuurreservaat of element van natuurwetenschappelijke waarde wordt verworven en beheerd. Als natuurreservaat of element van natuurwetenschappelijke waarde zouden volgens hem in aanmerking komen:

- boezemlanden en meeroevers in Friesland en Noordwest-Overijssel
- hooilandcomplexen in het centrale deel van Noord-Holland
- boezemlanden en legakkerterreinen in Zuid-Holland en Utrecht
- schorren, slikken, grienden en rietvelden in het deltagebied
- afgesloten krekken, inlagen en wielen in het zelfde gebied

Voor het beheer vindt de auteur noodzakelijk:

- behoud van isolement van de eilanden waar de Noordse Woelmuis momenteel als enige woelmuissoort voorkomt
- het weren van beweiding
- het instandhouden of weer instellen van het oorspronkelijke waterregiem. 's Winters drassig, 's zomers desnoods lager
- het weren van vuilstort, recreatieve voorzieningen en industrievestigingen
- het maaien van grote gedeelten van de geschikte boezemlanden en hooilanden.

De Noordse Woelmuis komt voor op de lijst

Op de foto wordt de Bruinvis door een politie-man en een medewerker van het Harderwijkse dolfinarium (rechts) op het dek van een politieboot gelegd (zie verder bladzijde 42).

van beschermde diersoorten binnen het Verdrag ter Bescherming van de Europese Flora en Fauna en Natuurlijke Leefmilieu's, de zogenaamde Conventie van Bern. Nederland is partner van deze conventie en heeft daarmee de verplichting op zich genomen om het leefmilieu van de in de lijsten genoemde soorten in stand te houden. De juridische basis voor maatregelen om tot een afdoende bescherming van de Noordse Woelmuis te komen is dus aanwezig.

Nederland heeft met betrekking tot deze soort een speciale verantwoordelijkheid, aangezien de in ons land levende ondersoort (*Microtus oeconomus arenicola*) nergens anders voorkomt. Het is een kwetsbare soort, die voor altijd kan worden uitgeroeid, tenzij er nu maatregelen worden genomen om hem te behouden, zo besluit de auteur in zijn betoog.

Er zal bij de bescherming van de zogenaamde 'wetlands' in de toekomst ook veel meer rekening gehouden moeten worden met de bedreigde zoogdiersoorten.

Boerenjacht

Het Landbouwschap vindt dat er een aangepast jachtexamen moet komen voor landbouwers die op eigen grond voor hen schadelijke dieren, zoals kraaien, duiven en konijnen

willen schieten. Formeel gesproken zou iedereen die na 1 april nog van een jachtgeweer gebruik wil maken ook een officieel jachtexamen moeten hebben afgelegd. Het Landbouwschap acht dit te ver gaan voor mensen die uitsluitend van een geweer gebruik maken om schade op hun eigen bedrijf te voorkomen.

Minister Braks heeft al laten weten dat de nu geldende overgangsregeling na 1 april zal worden verlengd. Dat betekent dat boeren, die tussen 1975 en 1980 ten minste drie maal een vergunning ex artikel 53 van de Jachtwet hebben gekregen, ook in de toekomst zonder jachtdiploma mogen blijven schieten. Ook landbouwers van 50 jaar en ouder vallen onder de uitzonderingsbepalingen.

Een en ander houdt in dat jonge boeren, die op hun bedrijf van een geweer gebruik willen maken, wel het uitgebreide en vrij kostbare jachtexamen af moeten leggen. Het Landbouwschap vindt dat ook deze categorie op een eenvoudige manier voor hen schadelijke dieren moet kunnen schieten. Bij het aangepaste jachtexamen moet de nadruk komen te

liggen op het veilig omgaan met een geweer en het onderkennen van diersoorten.

Uit 'Standpunten Landbouwschap' van februari 1985.

De bekroonde
Zeiss prismakijker
10 x 40 B/GA dialyt.

Zeiss prismakijkers twee maal bekroond

Een internationale jury heeft de mini-prismakijker 8 x 20 B en de prismakijkers 8 x 30 B dialyt en 10 x 40 B/GA dialyt van Carl Zeiss (Oberkochen, West-Duitsland) bekroond met het IF-embleem ('die gute Industrieform') wegens hun voorbeeldige vormgeving. Bijna 300 bedrijven uit veertien landen dongen mee naar de prijs voor het beste ontwerp. De jury, bestaande uit twaalf deskundigen, bekroonde de Zeiss prismakijkers op grond van de kwaliteit van de vormgeving, het gebruiksgemak, de betrouwbaarheid van de constructie, de ergonomische vorm en de originaliteit van het ontwerp.

Al eerder heeft het Engelse ornithologische tijdschrift 'British Birds' het predikaat 'excellent' toegekend aan de prismakijker 10 x 40 B.

Het complete programma prismakijkers van Zeiss omvat 23 modellen voor elke denkbare toepassing.

Nederlandse postzegels met afbeeldingen van zoogdieren

Op 10 september 1985 zal de PTT een serie postzegels uitgeven met afbeeldingen van zoogdieren. Het thema zal 'Bedreigde diersoorten' zijn en op de postzegels zullen een zeehond en een walvisachtige worden afgebeeld.

De eerste dag van de uitgifte valt samen met de opening van de tentoonstelling 'WALDO'85' in de Diergaarde Blijdorp te Rotterdam. Er zal op de expositie 'WALDO'85' in het bijzonder worden ingegaan op diverse onderwerpen rondom walvissen en dolfijnen.

In samenwerking met een aantal andere instellingen zal deze expositie worden ingericht door de Werkgroep Zeezoogdieren van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming en zal de achtergrond vormen voor een in november 1985 door deze werkgroep te organiseren symposium te Rotterdam over zeezoogdieren, in het bijzonder walvisachtigen, naar aanleiding van de honderdste geboortedag van de bekende walvisspecialist dr. A.B. van Deinse op 9 november 1985.

Werkgroep Grote Roofdieren opgericht

Tijdens de 'Roofdierendag' op 17 november 1984 werd een nieuwe werkgroep binnen de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming opgericht, te weten Werkgroep Grote Zoogdieren.

De toenemende belangstelling voor de grote roofdieren is hiertoe de directe aanleiding geweest.

De activiteiten van deze werkgroep zullen onder meer bestaan uit:

- het entameren van literatuur- en veldonderzoekwerk aan grote roofdieren, zoals Los, Wolf en Bruine Beer
- het toegankelijk maken van publicaties over grote roofdieren en het schrijven van publicaties ter informatie
- het behulpzaam zijn bij het leggen van contacten in verband met het onderzoek aan grote roofdieren
- het houden van bijeenkomsten, waarbij onderzoek en de resultaten daarvan besproken worden
- waar nodig of gewenst behulpzaam zijn bij activiteiten in verband met beheer of bescherming van grote roofdieren in Europa
- deelname aan symposia, congressen en werkvergaderingen door anderen georganiseerd.

Secretariaat: dr. J.L. van Haften, per adres Rijksinstituut voor Natuurbeheer, postbus 9201, 6800 HB Arnhem.

Resolutie Roofdierendag

De aanwezigen op de 'roofdierendag' van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming in wetenschappelijke vergadering bijeen,

- gehoord hebbende de voordrachten van

- deskundigen uit binnen- én buitenland
- gehoord hebbende de forumdiscussie in aansluiting op deze voordrachten
- overwegende dat volledige ecosystemen niet zonder roofdieren in stand blijven
- overwegende dat over het algemeen de roofdierenstand in Nederland op verontrustende wijze achteruitgaat,

bevelen aan:

- inrichting en beheer van het landelijk gebied zó te construeren, dat zowel in als buiten reservaten volledige ecosystemen kunnen komen, inclusief een zo gevarieerd mogelijk voorkomen van roofdieren en met daarbij als uitgangspunt het herstellen of in tact laten van natuurlijke regulatiemechanismen
- Het op korte termijn aanpassen van de nationale wetgeving aan de Conventies van Bern en Bonn en bij deze ter herziene en expliciet met de eisen, die roofdieren aan hun omgeving stellen, rekening te houden
- op Europees niveau, te weten bij de Europese Gemeenschappen en de Raad van Europa, de bescherming van zoogdieren in het algemeen en van roofdieren in het bijzonder te bevorderen, zowel door wet-

geving als ook door het beschikbaar stellen van voldoende personeel en financiële middelen

- de controle op naleving van bestaande wetgeving te bevorderen, zowel gericht op soorten als op habitats
- door middel van voorlichting en educatie kennis en begrip te kweken voor roofdieren bij brede lagen van de bevolking en gaan over tot de orde van de dag.

Amersfoort, 17 november 1984.

Nederlandse Bever werd verkeersslachtoffer

In 'Huid en Haar' 3 (1) : 24-25 maakten wij melding van de ontdekking van een Bever in het oosten van het land in december 1983. Deze Bever werd in de Hegebeek, een smal beekje dat door het natuurreservaat Witte Veen loopt, aangetroffen. Het gebied ligt enkele kilometers ten zuiden van Enschede in Twenthe.

Tot 16 april 1984 was de Bever in het gebied

Op 31 mei 1984 schonk in het Dolfinarium te Harderwijk de Zeeleeuw 'Snibbechten' het leven aan een jong.

aanwezig. Op 18 april werd hij 's morgens vroeg overreden op een afstand van 6 kilometer ten noorden van Hegebeek. Bij nader onderzoek bleek het een Europese Bever (*Castor fiber*) te zijn. Het was een mannetje met een lengte van 103,5 cm, waarvan 30,5 cm staart. De gegevens bevestigen het vermoeden dat het hier een volwassen dier betrof.

Zie verder A.P.M. van der Ouderaa 'Een bever in Nederland: een onverwacht en welkom experiment' *De Levende Natuur* 85 (6) : 172-175.

Fotowedstrijd voor natuurfotografen

'Het Avontuur van de Natuur 1985'

Voor de vijfde maal organiseert het natuurtijdschrift 'Grasduinen' een grote nationale én internationale fotowedstrijd 'Het Avontuur van de Natuur'.

De wedstrijd heeft twee klassen (nationaal en internationaal) en is onderverdeeld in zeven categorieën: macro/micro, flora, vogels, dieren algemeen, landschappen, mens en milieu en onder water. Bovendien is er nog een aparte klasse voor jongeren tot en met 16 jaar. Voor de winnaar van elk van de zeven categorieën in de nationale klasse, bedoeld voor amateurfotografen uit België en Nederland, is er een prijs beschikbaar van f 500,--. De hoofdprijs in de nationale klasse is f 2500,--.

De internationale klasse, bestemd voor professionals en amateurs die zich met hen durven meten, is er voor elke categoriewinnaar een prijs van f 1000,-- en voor de hoofdprijswinnaar f 5000,--. De sluitingsdatum van deze wedstrijd is 24 mei 1985.

Voor verdere inlichtingen kunt u schrijven naar 'Het Avontuur van de Natuur', postbus 6003, 2001 HA Haarlem.